

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

17.06.2013 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

Българско национално радио

✓ Велев: Дунав мост 2 е сериозна крачка, но няма да е достатъчна, ако не се върви комплексно
<http://bnr.bg/sites/horizont/Shows/Current/BeforeEveryone/Economy/Bulgaria/Pages/1706velev.aspx>

Отварянето на Дунав мост 2 е предпоставка за развитие на региона, но е необходимо да се помисли за инфраструктурата – как се стига до моста от двете страни, а и само инфраструктурата пак се явява предпоставка. Но много повече трябва да се направи за най-бедния регион в ЕС. Това заяви в предаването "Преди всички" Васил Велев – председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България. Той добави, че съпътстващата инфраструктура трябва да се направи възможно по-скоро, за да има изобщо ефект от отварянето на моста, да може да се стига до него. Според него трябва да се направи цялостна програма за развитие на този регион. Може би тази отделна програма за региона трябва да се управлява и от отделна агенция, смята той. За да се подобри ситуацията в региона, са необходими и публични инвестиции, публично-частни партньорства, но истински ръст може да се получи при прилив на частни инвестиции, смята Велев.

Добрата данъчна среда не е достатъчна предпоставка за привличане на инвестиции, категоричен бе Велев. Той добави, че трябва да има макроикономическа и политическа стабилност в страната, трябва да има и добра бизнес среда, както и да се ограничат административните препятствия пред бизнеса.

Цялото интервю можете да чуете в звуковия файл.

Вестник Капитал

✓ Каналите за натиск на държавата върху компаниите, които правителството може да затвори, ако иска
http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2013/06/14/2081619_ne_obeshtavai_pomogni/

"В България има два начина за правене на бизнес. Единият е да пуснеш кораб с големи бели платна. Другият - да го движеш като подводница. В момента по-добър е вторият." Изразът е на един от сравнително големите предприемачи в България. Поводът беше управлението на правителството на Жан Виденов и неговото отношение към бизнеса.

Въпреки изреждането оттогава на няколко правителства, влизането на България в Европейския съюз, хармонизирането на законите и подобрените условия, за повечето предприемачи правенето на бизнес в добрия случай става в полупотопено състояние. Редуването на партии с различна окраска на върха на управленската пирамида не разби схемите за натиск върху бизнеса, а като че ли ги направи още по-разнообразни и по-устойчиви. Резултатът е само, че понятията ляво и дясно вече са безпосочни. В момента се стига до парадокса едно правителство на левицата да печели позитиви от афиша, че ще облекчи условията за предприемачите и административния натиск върху компаниите.

Дали му вярваме?

Песимистът би казал, че става въпрос за някакъв нов вид популизъм. Оптимистът, може би, би го разчел като умен ход. Наблюдателят (какви сме ние, медиите) е редно да даде шанс на управляващите да докажат, че наистина имат решимост да подобрят цялостния бизнес климат. За да се затопли той, трябва много и ключови промени, каквито няма как да бъдат завършени за няколко месеца. Но от друга страна, ако след дадената заявка за спиране на рекета няма видими промени скоро, стимулът те изобщо да започнат ще изчезне. Затова извън мащабните реформи - гаранции за работеща провоохранителна система, подобряване на образованието и намаляване на корупцията - за момента е важно да бъдат посочени конкретните проблеми, които изпълнителната власт може да реши. Резултатът ще бъде поне частично облекчаване на условията за бизнес.

Затова решихме да посочим пет от най-широките канали за натиск върху компаниите, без претенции за изчерпателност, които има как да бъдат запушени. Тези проблеми са стари и в тях няма нищо оригинално, което ги прави още по-дразнещи - повтаряни са до втръсване, но промяна няма.

1. Административен натиск

Когато се говори за по-добра бизнес среда, почти всяка нова власт незименно излиза с предложение да намали регулациите. Както и размерът на различните такси, които събират държавата и общините. Новото правителство не прави изключение – премиерът Пламен Орешарски заяви, че редуцирането на лицензионните и разрешителните режими за бизнеса ще е една от първите задачи в тази посока. И дори даде срок – до края на лятото работна група ще прегледа 1200 режими. Следващата крачка през есента ще е да се приемат нужните закони и наредби, с които административната тежест за новостартиращи и съществуващи фирми да се понижи.

А че има нужда от нейното разреждане – спор няма. Например изваждането на разрешително за строеж все още изисква цели 21 процедури и отнема средно 107 дни, според последното издание на класацията на Световната банка

Doing business. Още по-зле държавата изглежда по показателя изпълнимост на договорите. На ощетената страна в търговски спор ѝ трябва средно две години, за да изиска от своя партньор да изпълни поетия ангажимент. Дългите срокове (а понякога и неясни), както и множеството режими всъщност са предпоставка за корупционни практики. И те, по думите на бизнеса, са често срещани – ако можеш да си решиш даден проблем бързо срещу малка комисиона, вместо да чакаш неопределено време – понякога рискът и цената си струват. В други случаи фирмите дори нямат избор.

Показателна е и бавната работа по създаването на електронно правителство, което би спестило значителни разходи на фирмите при работата им с държавната администрация. Сега при консултациите с премиера Орешарски през седмицата темата за електронното правителство е била засегната отново. Но както се изрази новият транспортен министър в интервю за "Капитал": "Проблемът е, че има много софтуери – кадастър, БУЛСТАТ, бази данни на общините. Съвместимостта между тях обаче трябва да бъде оправена."

"Редица режими са съпроводени със съответните такси, което трябва да се промени", отбелязва Васил Велев, председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България. Проблемът тук също е ясен от години – част от таксите, които се определят от администрациите (без значение на ниво държава или община) всъщност са вид скрита данъчна тежест. По закон техният размер трябва да е толкова голям, колкото да покрие разходите по предоставяне на услугата. На практика обаче той не се спазва. Един от примерите е Търговският регистър – всяка година приходите на Агенцията по вписванията, която го администрира, надхвърлят в пъти разходите за дейността ѝ. "На практика държавни агенции се превръщат в приходни, какъвто е примерът с Агенцията по вписванията", допълват от Българската стопанска камара.

Изискването за преизчисляване на таксите, така че да отговарят на реално извършените разходи, беше въведено в закона за ограничаване на административната тежест още в средата на 2011 г. Самото изискване за изчисляване на таксите по нова методика влезе в сила от 1 януари 2012 г., а от януари тази година е задължително. До този момент не се е забелязало раздвижване сред държавните ведомства към намаление на сумите, които те събират за всеки подпис.

2. Ролята на приходните агенции

В няколко свои изказвания премиерът Пламен Орешарски обеща Националната агенция за приходите (НАП) и агенция "Митници" да променят стила си на работа. "Често двете агенции бяха използвани за натиск върху фирмите с не много ясни мотиви, това ще го преустановим. Ще преустановим практиката за повсеместни ревизии за щяло и нещяло", каза премиерът. Изказването му е добър знак – стига да не е само за пред широката публика. Защото, каквото и да си говорим, до голяма степен администрацията е огледало на хората, които я управляват. Ако политическото послание е – работи се по правилата и не се разпъват чадъри, това неминуемо ще се почувства и от бизнеса.

Според данъчни експерти светлата част от икономиката е била под малко по-голямо напрежение при ГЕРБ основно заради проблемното събиране на приходите. "Наши клиенти - големи компании, твърдят, че понякога данъчната администрация е искала от тях да внесат допълнително пари в бюджета, те да си измислят на какво основание – за да се изпълни планът за годината", дава пример данъчният експерт.

По негово наблюдение останалите проблеми в приходната администрация от години са едни и същи, независимо кой цвят е на власт. Едното от тях е липсата на единна практика при ревизии – всеки екип тълкува определени данъчни разпоредби по различен начин. А дори и НАП да отговори на запитването на някоя фирма за приложението на дадена законова разпоредба, становището ѝ няма силата на официално. А това означава, че при ревизия на съответната компания инспекторите може (а и в практиката се случва) да не признаят съвета на колегите си. Получава се нещо като "параграф 22".

Другият проблем е, че от години проверки се правят предимно на светлия бизнес. А администрацията все по-често чака фирмите да "се подхлъзнат" някъде из лабиринтите на данъчните правила (а те не са никак малко и са твърде неясни), за да ги накажат. А истината е, че бизнесът понякога има нужда от консултации и разяснения, за да продължи да работи на светло. Особено при тази честа смяна на законодателството и липса на разяснения след това как да се прилага то. Данъчни експерти отдавна предлагат и друг подход - да се премахнат глобите за фирми, които доброволно признават допуснатите грешки пред приходната администрация. Както и да има повече разяснителни кампании. Защото каквото и да си говорим, над 95% от данъците се плащат доброволно. И това е практиката по света, а не българска особеност.

Другото послание на премиера беше, че "нелоялните данъкоплатци ще продължат да изпитват натиск, а по отношение на акцизите дори мерките ще бъдат засилени. Държавата ще се фокусира върху дистанционния контрол и оценката на риска". Звучи обещаващо, стига да бъде изпълнено на практика. Защото това от години са и настояванията на бизнеса.

3. "Пъдарите" по сектори

В зависимост от това с какво конкретно се занимава дадена компания, дейността ѝ зависи до голяма степен от определени ресорни институции, в чиято власт е контролът върху дадения сектор. Ако говорим за склад или магазин за хранителни стоки, това е агенцията по безопасност на храните, за транспортните фирми това е автомобилната администрация и ДАИ, за телекомуникациите - строителният контрол и съобщителният регулатор, за почти всички - трудовата инспекция и т.н.

Проблемът в дейността на всички тези комисии и агенции е, че правомощията им са доста обширни, а гаранциите за равнопоставеност на подопечните фирми - почти никакви. Държавната комисиия за енергийно и водно регулиране например поиска в началото на годината от ЧЕЗ да предостави няколко кашона с документи с факс от 10:20 сутринта

и срок до 14:00 часа същия ден. Компанията успя да ги занесе едва в 17:20, което беше посочено като един от мотивите от регулатора за искане отнемането на лиценза на електроразпределителното дружество. И ако за големите компании това поведение е дразнеща неприятност, за малки то може да се окаже фатално. "В града, в който работя, инспекторите от агенцията по безопасност на храните проверяват малките магазини често и внезапно. При мен например последната санкция беше за това, че продавам стока на един определен производител, който не е отбелязал върху етикета си номер на партидата. Стоката на същия производител е изложена на регалите на един от хипермаркетите на търговска верига пак в моя град. За веригата глоба няма, а инспекторът, който ми е съсед, твърди, че има разпореждане да не проверява реално нищо там."

Този разказ на търговец от провинциален град всъщност доста точно описва един от проблемите в работата на секторните "пъдари". Всъщност тази неравнопоставеност между малкия и големия бизнес пред контролните органи се вижда с просто око. Миналата година инспектори на същата агенция, придружени от телевизионни екипи, влизаха в заведения за бързо хранене и отваряха капачите на фритюрниците пред камерите, за да проверят стара ли е мазнината там. Със сигурност не сте забравили изплашените физиономии на съдържателите, подгонени от операторите. Горещо-долу по същото време се оказа, че няколко тона старо месо е открито в обект на голяма верига. Но от проверяващото ведомство изобщо не съобщиха името ѝ, да не говорим за съдействие медиите да заснемат обясненията на собственика.

Неравнопоставеност има на всички нива. Когато Комисията за регулиране на съобщенията издаде три лиценза за нови мобилни оператори - на "Макс телеком", "Булсатком" и "4 джи ком", и трите фирми не платиха таксите за тях, регулаторът стартира процедура за събиране на въпросните държавни вземания към първите две - "Булсатком" и "Макс телеком". Тоест, ако сателитният оператор не беше взел кредит, а Красимир Стойчев не беше намерил купувач за дружеството си, и двамата щяха да имат сериозни проблеми. Каквито нямаше как да сполетят никому неизвестната офшорка "4 джи ком" с капитала ѝ от 5 хил. лв. и имуществото от няколко стола и бюро в един софийски офис.

Случаите са различни, защото секторите са различни. Общото е едно - определени компании понасят пълната строгост на закона, докато други работят под видим или невидим чадър. "Необходимо е по-широко включване на неправителствения сектор в управлението на съответните отрасли, включително и приемане на Закон за браншовите организации с ясен регламент за тяхното ангажиране в управлението на всички етапи – законодателство, предложения за промени на нормативните актове, предложения за усъвършенстване, оценка на въздействието им и т.н.", казва председателят на Българската търговско-промишлена палата (БТПП) Цветан Симеонов.

Доколкото това е най-правилният начин за решаване на проблема - със сигурност може да се спори. Очевидно в случая въпросът е да се намери баланс между ефективния контрол и свободата на бизнеса, при това без да се дава възможност за браншови линч на определени фирми.

4. Отново за монополите

"Изключиха ми тока. Просто се появи техник от ЧЕЗ, който си взе бушона. Обясни, че сме изведени от системата, защото не сме сменили партидата на обекта и тя се води на предишния наемател. Редовно плащаме сметките си за ток, а никой не ни беше уведомил, че ако не сменим партидата, ще ни изключат. Занесохме всички документи, които ни поискаха, а отговорът беше, че трябва да чакаме докато "системата" ги обработи. Никой не даде срок за това, а уверението на служителките беше, че по никакъв начин няма да стане за няколко дни. Производството беше спряно, а след седмица решихме проблема - с връзки."

"Пренесохме мобилните си номера от един оператор на друг, след като изтече договорът ни с първия. Въпреки това получихме фактура с неустойка за неспазен срок на договора. Бившият акаунт мениджър за фирмата ми в оператора твърди, че е станала грешка и ни увещава да не подаваме жалба в регулатора. А в същото време получаваме напомняне да платим санкцията", разказа друг предприемач.

Примери като този са много. Общото е, че правилата, по които работят т.нар. естествени монополисти, рядко се контролират от държавата. Много от практиките на ВиК операторите, телекомуникационните компании много често изглеждат безумни като те самите се оправдават с лошата среда в България. Например ЕОН (чийто наследник сега е "Енерго-про") постоянно се оплакваше от масовите кражби на електроенергия в Североизточна България. Но държавата малко помагаше те да спрат. И компаниите отговарят с методи за гарантиране на приходите си, които дразнят всеки изряден потребител.

Всъщност всички тези канали за рекет на бизнеса от страна на ютилити компаниите могат да бъдат решени чрез промяна на общите условия на договорите им и въвеждане на кратки срокове за решаване на споровете. На други места решенията са много по-сложни и скъпи (като при топлофикациите). Но след протестите от началото годината има натиск и правителството може да помогне за положителна промяна.

5. Обществените поръчки

Обществените поръчки винаги са били горещ сюжет, с охлаждането на който всяко ново управление с ентузиазъм се ангажира. Следват разговори с бизнеса, браншови и работодателски организации, а след тях обещания - за ако не нов закон, то поне за съществени промени в съществуващия. По този добре познат сценарий започна комуникацията си с бизнеса в сферата на обществените поръчки и новият кабинет.

"Правителството ще работи върху нов Закон за обществените поръчки (ЗОП), така че да осигурим по-голяма равнопоставеност на всички фирми и да разширим кръга на бизнеса, който има достъп до обществените поръчки", заяви министър-председателят Пламен Орешарски след среща с национално представителните организации на работодателите в началото на седмицата. А някои от бизнес организациите вече излязоха с конкретни предложения в каква посока да се развие Законът за обществените поръчки, така че процедурите да бъдат по-достъпни и

прозрачни. И както винаги се получава, някои от исканията са конструктивни, други - спорни, а трети изобщо не попадат в обхвата на материята. Има и такива, които са свързани по-скоро с начина, по който се подготвят тръжните процедури от различните администрации – проблем, свързан с прилагането на закона, а не с неговите разпоредби. Българска стопанска камара (БСК) например представи осем конкретни предложения, като едно от тях е да се намалят праговете, при които администрацията е длъжна да провежда процедури. Целта, от една страна, е да се направят публични повече от разходите на възложителите, а от друга - да се даде възможност повече компании да участват в търговете. Това предложение обаче е по-скоро протоколно и реално няма как да се случи. Определените прагове в Закона са съобразени с Европейските норми в това отношение и България трябва да се придържа към Директивата, разписала този регламент. От БСК настояват и за премахване на ограничителните условия към изпълнителите на обществени поръчки за реализирани обеми и настояват те да бъдат заменени с гаранции за добро изпълнение. Според организацията тези изисквания са непосилни за малките компании и ограничават възможностите им за участие в тръжните процедури. Това изискване обаче също кореспондира с европейската практика, като с него се гарантира, че изпълнението най-вече на големите и сложни проекти ще бъде поверено на стабилни компании, с опит. Ето защо тук, за да се разшири кръгът на възможните участници, е по-добре да се доразвият разпоредбите в закона, свързани с дейностите и обемите, възлагани на подизпълнители. Това обаче е по-скоро техническа корекция и не променя като цяло принципните постановки в ЗОП. "Нашата позиция е, че няма какво кардинално да му се променя на закона. Проблемът не е в него, а в прилагането му и подготовката на процедурите", коментира Иван Бойков изпълнителен директор на Камарата на строителите в България (КСБ). Това, което строителите намират за необходимо да се направи, е въвеждането на електронни търгове и досиета на обектите. Ако това бъде регламентирано, процедурите ще станат по-прозрачни, а изпълнението на поръчките – проследимо. "Според нас това трябва да се допълни в закона. В момента основните проблеми с търговете са не законодателни, а административни", допълва Бойков.

Друго решение би било да има държавна институция, която да прави проверки на отворени процедури, вместо да има само последващ контрол. В момента АДФИ и Сметната палата дават констатации, но това не спира нарушенията, някои от които могат да бъдат отстранени и без намесата на КЗК или на съда.

Какво поиска бизнесът *

1. Предвидимост на нормативната уредба

Всички промени в законодателството, правилниците и наредбите да се правят след предварителна оценка за това как ще въздействат на частния сектор. Да се оставя достатъчно дълъг срок на фирмите да се подготвят за новите изисквания, ако те въвеждат нови изисквания.

2. Коректност при разплащанията от страна на държавата и общините

Става дума държавата да плаща в срок не само задълженията си към изпълнители на обществени поръчки, но и да не бави възстановяването на ДДС с цел да поддържа по изкуствен път по-високо ниво на нетните приходи от косвени данъци.

3. Пълнен преглед на регулаторните режими

Премахване на онези регулации, които улесняват администрацията, но натоварват бизнеса с неколккратно деклариране на една и съща информация пред няколко ведомства.

4. Промяна в системата на административните такси

Уеднаквяване на общинските такси и въвеждане на принципа те да не са по-скъпи от разходите, за чието покриване се въвеждат. Обвързване на такса смет, с отпадъците, които една фирма или домакинство изхвърлят, а не с данъчната оценка на притежавания имот.

5. Промяна в системата за възлагане на обществени поръчки

Въвеждане на кандидатстване по електронен път, оценка, без да е известно кой подава офертите и публикуване на сключените договори и техните условия, като това важи за всички ведомства – правителствени и общински. Облекчаване на условията за кандидатстване, така че малките и микропредприятията също да имат възможност за участие.

6. Ненамеса на държавата в пазарни отношения

Либерализация на енергийния пазар, свободно ценообразуване без държавна намеса и неутрално законодателство. Което да се прилага по еднакъв начин в търговските спорове.

7. Данъци и осигуровки

Запазване на ниското данъчно облагане и системата на плосък данък, премахване на данъка върху лихвите, както и премахване на осигурителните привилегии за полицаи и военнослужещи. Възможност фирмите сами да определят кое задължение плащат при подаването на единно платежно нареждане, а не задълженията им да се погасяват след всяко плащане по ред на тяхното възникване.

8. Въвеждане на електронно управление

Електронно администриране не само на взаимодействието между бизнеса и домакинствата с държавните институции, но пълно автоматизиране на стандартните процеси в държавната администрация, така че публичните услуги да се извършват по-бързо, по-евтино и с минимална възможност за субективни чиновнически решения и корупция.

[Вестник 24 часа](#)

✓ **Еврокомисията: Трябва да харчите по 150 млн. евро на месец**

<http://www.24chasa.bg/Article.asp?ArticleId=2059592>

В следващите 30 месеца България трябва да харчи по почти 150 млн. евро на месец от еврофондовете, за да успее да усвои предвидените за нея пари в бюджет 2007-2013 г.

69% от средствата все още не са усвоени и част от тях със сигурност ще бъдат загубени, тъй като някои програми приключват в края на годината, обясни Йероен ван Оел, член на Европейската комисия и един от главните преговарящи със страната ни за следващия рамков период. Сред причините за ниската усвояемост на средства у нас са липсата на опит като нова страна членка и това, че първите проекти били в доста суров вид, обясни той на кръгла маса за европейските фондове, организирана от групата на социалистите в Европейския парламент. Един от основните недостатъци в България е голямата бюрокрация, отбеляза Оел. Наблюдавала се и липса на достатъчно решителност на администрацията като цяло. Предимство за страната ни обаче е системата за контрол по европейските програми.

Между 0,5 и 1 млрд. евро може да не успеем да усвоим до края на годината, прогнозира евродепутатът Ивайло Калфин. Той предупреди, че в следващия период ще ни бъде по-трудно да харчим пари по еврофондовете, тъй като новото споразумение за партньорство, което ще трябва да подпише всяка страна, обвързва отпускането на средства с определени реформи.

По-добре е новото правителство да отложи представянето на следващия вариант на споразумението за края на август или септември, като преди това вземе стратегически решения върху какво ще се фокусира, посъветва Оел.

България вече е загубила около 100 млн. евро от еврофондовете, а има риск за други близо 240 млн., съобщи пък вчера на парламентарния контрол вицепремиерът Зинаида Златанова. Над 1 млрд. евро трябвало да бъдат сертифицирани до края на годината, т.е. одобрени за разплащане по проекти от всички програми.

[Вестник Труд](#)

✓ **Рискуваме загуба от над 1 млрд. лв. от ЕС заради слаба общинска администрация**

<http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=2064592>

България рискува да изгуби до края на тази година 514 млн. евро (над 1 млрд. лв.) от бюджета на ЕС главно заради слабости на общинската администрация. Това личи от данни от началото на юни, които "Труд" получи от Европейската комисия в четвъртък.

Сумата се приближава към горната граница на загубите (630 млн. евро), за които комисар Кристалина Георгиева предупреди в интервю за "Труд" миналия вторник.

В условията на бюджетни ограничения и икономическа криза еврофондовете са основен източник за инвестиции в инфраструктура, растеж и създаване на работни места у нас. Най-слабо е усвояването им именно по програмата, която би могла да помогне за намаляване на 12,6-процентната безработица - "Конкурентоспособност".

"Приложението (на програмите - б.а.) е още слабо и неуравновесено: Нетното усвояване за последните шест и половина години е 32 на сто", коментира източник в Брюксел, пожелал анонимност. "Рискът от отписване (загуби - б.а.) в края на 2013 г. е доста висок: Всички програми са заплашени от загуба на фондове с изключение на "Транспорт". По думите му проблемите с приложението са свързани главно с капацитета на общините.

Рискови звена

Ролята на националната и местната администрация в усвояването на еврофондовете е ключова.

Най-опростено представен, механизмът е следният: Подпомаганата държава обявява, че набира проекти за финансиране по европрограмите, избира най-добрите от тях, провежда търгове за изпълнители, сключва договори, следи изпълнението и прави ревизия на разходите, които първоначално се плащат с нейни средства. След това представя фактурите на комисията, чиито служби проверяват и одобряват разходите и ги възстановяват от бюджета на ЕС.

Рискът от загуба на фондове може да дойде от всички звена във веригата - например липса на интерес към програмите или на годни проекти, нередности в търговете, изпълнението и харченето на парите.

Ситуацията до момента показва, че колкото е бедна България, толкова е и неспособна да се възползва от солидарността, която европейските данъкоплатци предлагат на тепсия, докато правителствата им у дома режат своите бюджети. Това затруднява договарянето на повече пари за следващия многогодишен бюджет на ЕС.

Къде колко можем да загубим?

По оперативна програма (ОП) "Регионално развитие" до края на т.г. трябва да се платят още 300 млн. евро, като €175 млн. евро от тях са заплашени от отписване.

Макар да имаме една от най-нискоконкурентните икономики в ЕС, усвояването на средствата по програма "Конкурентоспособност" е най-слабо - 14 на сто (вместо официално очакваните 45 на сто) от 988 млн. евро, които са ни на разположение в европейския бюджет по нея. Най-честото обяснение за това у нас била кризата, която притиска малките и средни предприятия и на тях не им е до конкурентоспособност. По едноименната ОП България рискува автоматично отписване на 50 млн. евро до края на 2013 г. Бавно се движи газопроводът до Сърбия и шансовете за

завършването му до края на 2015 година са малки, смята нашият източник. Според него също софийският технологичен парк пък е затънал в бюрократични пречки след бърз старт.

С 48 млн. евро от Европейския фонд за регионално развитие ОП "Техническа помощ" финансира оценки, проучвания и подготовка на следващия програмен период (2014-2020 г.). Поради мудността на администрацията обаче степента на усвояване е 28 на сто и 7 млн. евро са заплашени от отписване.

ОП "Околна среда" рискува да изгуби между 220 и 282 млн. евро до края на т.г. Степента на усвояване е 13 на сто от €1,46 млрд. за този програмен период (2007-2103).

Главен принос за това състояние има решената преди три години, но още неприложена реформа на водния сектор, смятат в Брюксел. Проектите за водоснабдяването на Пловдив, Добрич, Асеновград и Плевен трябва да се преработват заради включени недопустими разходи за ДДС и нерешени въпроси с държавна помощ и опазване на околната среда.

Макар и най-добре развиваща се, ОП "Транспорт" също има проблеми.

Няма надежда да се осъществи проект за корабоплаването по Дунав, което е раздел на програмата. Неизползваните за него пари ще отидат за ремонти на жп гари. Затова пък не достигат пари (56 млн. евро) за подготовка на жп проекти за периода 2014-2020 г. и 81 млн. евро за строителство на жп линии в сегашния период.

Шанс

"Ние искаме да помогнем", каза пред "Труд" Ширин Уилър, говорителка по въпросите на регионалното развитие в комисията. "Няма да се радваме, че сме спестили пари от пакета на държава членка".

"В последните две години българските власти отбелязаха значителен напредък в усвояването на фондовете", подчерта тя. "Те наистина държат ключа за решаването му сега. Днес от първостепенно значение са предизвикателствата с административния капацитет и преди всичко - с приемствеността в администрацията".

България има време и възможности да предотврати поне частично евентуалните загуби. Еврофондовете могат да бъдат ползвани до две години след края на програмния период. За част от тях крайният срок изтича по-рано.

По искане на Съвета (държавите членки) Комисията предложи удължаване на сроковете за усвояване на евросредствата за Румъния и Словакия. Вероятно това може да стане и за България. Ключова роля в такова решение има Европейският парламент, който по Лисабонския договор има равна власт със Съвета по бюджета на ЕС.

Централизация размивала отговорността

Според евродепутата от БСП Ивайло Калфин, член на Комисията по бюджети на Европарламента, основните проблеми в България в усвояването на еврофондовете са "силната централизация, липсата на децентрализирани решения в администрацията и желанието на политическите кръгове, особено при предишното правителство (на ГЕРБ - б.р.), да решават за всеки проект".

"И оттук следва липса на отговорност от страна на администрацията, при положение че тя се прехвърля само на политическо равнище", казва Калфин. Според него има и проблеми, свързани с цялостното планиране, както и с липсата на приоритети.

Отличниците по усвояване имат кадърна администрация

Всички отличници в усвояването имат обща черта - кадърната администрация.

"Има много ясна връзка между администрацията и способността да усвояваш фондове", каза Ширин Уилър, говорителка на Йоханес Хан, комисар по регионалното развитие.

Компетентната и работеща администрация е главният фактор Португалия, Естония и Литва да отчитат близо 70 на сто усвояване на структурните фондове до юни т.г. и в Латвия, която се приближава до 60 на сто.

"Един от главните проблеми, създаващ безпокойство, е, че когато размествате държавните служители и ги сменяте след всеки избори, това разстройва много функционирането на административната система, каза Уилър. - Едно от ключовите необходими неща е стабилността, приемствеността, запазване на експертизата в системата".

"Не мисля, че България е изключение, това е проблем, който засяга много членки, добави тя. - Времето, необходимо на новите хора да научат как работи системата, е пропиляно".

Най-много пари страните губят заради неефективна администрация, а не заради корупция и измами, които са причина за спиране на едва 0,2% от средствата, каза Уилър.

Приемственост

"Португалия се бори с много проблеми, не на последно място - с голямата младежка безработица, за която фондовете трябва да се използват, каза Уилър. - Това, която тя има за щастие, е изключително добре функциониращата администрация и приемственост при държавните служители."

"Те имат не само много висока степен на усвояване, но и много нисък дял на грешките - под 2 на сто", добави тя, визирайки неправилното използване на фондовете, което няма злоумишлен или престъпен характер.

"В следващия програмен период, при реформираната регионална политика, едно от предварителните условия за финансирането ще бъдат високите стандарти за административен капацитет", посочи Уилър.

Планиране в бюджета

Успехът на Естония се обяснява донякъде с малкия размер (1,3 млн. население). Той означава, че еврофондовете се управляват направо от централната администрация и няма опосредстващи звена в провинцията. Еврофондовете се планират като неразделна част от държавния бюджет.

Има и разнообразни програми за прилагане на евросредствата, които допълват откритите обяви за представяне на проекти. Те намаляват зависимостта на националните власти от отклика на обявите.

Условие за международна помощ

Латвия е лидерът в усвояването на средствата от Европейския социален фонд от края на 2012 г. Европейските фондове представляват 61 на сто публичните инвестиции в страната.

Икономическата криза, която тежко я засегна, е контекстът на успешното усвояване на европарите. Те са използвани за ликвидиране на последствията на кризата на пазара на труда и за реструктурирането на икономиката. Ускореното им усвояване било условие за международната финансова помощ, която Латвия получи, и е било отблизо наблюдавано от Еврокомисията.

Целеви екипи в Италия

Точно на администрацията наблегна предишното италианско правителство на технократа Марио Монти, за да вдигне усвояването на еврофондовете - от 18% (една от най-ниските в ЕС през април 2011 г.) до близо 40 на сто година по-късно.

Фабрицио Барка, ресорният министър на Монти, направи специален план за действие по евросредствата и изпрати целеви екипи в изоставащия юг на страната - Сицилия, Калабрия и Кампания. Те се съсредоточиха върху особените за района проблеми (близки до българските) - търговете, договарянето, държавните поръчки.

Вестник Стандарт

✓ Чакат 60 000 нови безработни през август

<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2013-06-15&article=454611>

В края на август броят на безработните ще скочи с 50-60 хиляди души. Това алармира от парламентарната трибуна социалният министър Хасан Адемов вчера. Това са хора, назначени преди време по различни програми за заетост, чийто срок изтича. В същото време финансовите средства на социалното министерство за субсидии за разкриване на нови работни места са на минимум. Схемите по оперативната програма "Развитие на човешките ресурси", които са свързани с пазара на труда, също са изчерпани", обясни Адемов. Така общият брой на безработните в страната ще надхвърли 500 хиляди души, ако се вземат предвид данните на Националния статистически институт. За първото тримесечие на годината, когато традиционно безработицата е най-висока, статистиката отчете 456 хиляди безработни, или ниво от 13.8%. Съкращаване на нови 50-60 хиляди работещи наведнъж, без възможност за насочването им към нови субсидирани работни места означава нивото на безработица в страната да нарасне с още 2 процентни пункта, т.е. да надхвърли 15%.

В същото време по европрограмата "Развитие на човешките ресурси", която приключва до края на тази година, има неусвоените около 425 млн. лв. "Те обаче са по други направления, а не за пазара на труда, и страната ни ще води трудни преговори с Брюксел за пренасочването им към заетост", обясни Адемов. Социалното министерство вече е започнало разговори с министерството на образованието как да бъдат спасени близо 200 млн. лв. от тях за стажове на ученици, студенти и докторанти. Има реален риск тези пари да бъдат загубени, тъй като договарянето им изостава. Заместникът на Адемов, който ще отговаря за пазара на труда и еврофондовете, е бившата шефка на Агенцията по заетостта Росица Янкова. С ресор "Социално подпомагане" ще се заеме Лазар Лазаров. За политиката по доходите и социалното осигуряване ще отговаря Светлана Дянкова.

Мила Кисьова